

Overzicht Basistaken GGD Drenthe 2015 e.v.

De algemene taak van het college van burgemeester en wethouders is het bevorderen van de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (art. 2 lid 1 Wet publieke gezondheid).

Basistaken

Voor de publieke gezondheid geldt dat de gemeenten een aantal taken op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) aan de GGD moeten opdragen. Deze taken vormen de basis en worden bekostigd en uitgevoerd op basis van een gelijke bijdrage per inwoner voor alle gemeenten. Daarnaast kunnen de gemeenten ook andere taken opdragen aan de GGD. GGD Drenthe kent in de relatie met haar gemeenten twee vormen van taakoverdracht, namelijk via het opdragen van een basistaak of via een additionele taak. Basistaken zijn in ieder geval de wettelijke taken, maar ook taken waarin de 12 gemeenten collectief hebben besloten om deze te financieren via een inwonersbijdrage vanuit solidariteit.

Additionele taken

Voor de additionele taken maakt GGD Drenthe afspraken met de betrokken gemeente(n) over de uitvoering en de tijdsduur. De gemeenten besluiten jaarlijks op voorstel van het algemeen bestuur gezamenlijk over de te hanteren tarieven bij het afnemen van een additionele taak. Hiertoe is in 2008 een kostprijsbesluit genomen wat betekent dat de GGD additionele opdrachten tegen kostprijs uitvoert, waarbij de overhead genormeerd wordt meegenomen en een risico-opslag wordt gehanteerd van 10%. De opslag wordt gestort in een risicoreserve en wordt benut voor eventuele frictiekosten als gevolg van de afbouw van additionele opdrachten. De risicoreserve is begrensd tot een maximum van 33% van de loonkosten.

Wettelijke taken GGD

- Epidemiologische analyse
- Medische milieukundige zorg
- Technische hygiënezorg
- Infectieziektenbestrijding, waaronder:
 - algemene preventie
 - bestrijden tuberculose
 - bestrijden seksueel overdraagbare aandoeningen
 - bron- en contactopsporing
- Toezicht kindercentra
- Psychosociale hulp bij rampen
- Geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen
- Informatieverzameling voor advisering voor de nota gezondheidsbeleid
- Bewaken gezondheidsaspecten in besluitvorming
- Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering
- Ouderengezondheidszorg
- Formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen

Gemeentelijke wettelijke taken

- Jeugdgezondheidszorg
m.u.v. formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen
- Prenatale voorlichting
- Rijksvaccinatieprogramma
- Meldpunt OGGZ
- Gemeentelijke lijkschouw
- Jeugdwet
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

1. Jeugdgezondheidszorg

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD : nee

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is de publieke gezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen tussen 0 en 18 jaar. Het JGZ-aanbod is vastgelegd in het Basistakenpakket (BTP). JGZ volgt de fysieke, sociale, psychische en cognitieve ontwikkeling van jeugdigen op individueel en populatieniveau. Om jeugdigen te volgen, zijn er verschillende contactmomenten. Hierbij signaleert JGZ de gezondheidsbedreigingen en (dreigende) stoornissen in de ontwikkeling en zorgt ervoor dat de juiste ondersteuning en zorg wordt ingeschakeld. JGZ is in Drenthe partner in de CJG's. Tevens participeert zij in jeugdteams c.q. sociale teams ten behoeve van een kwalitatief goede preventieve inzet in samenwerking met gemeenten en andere partners.

Een aantal belangrijke taken van de JGZ zijn:

- screenen, signaleren, inschatten van zorgbehoefte tijdens contactmomenten 0-18 jaar;
- vanuit contactmomenten toeleiden naar zorg en zorgcoördinatie;
- gezondheidsbevordering door (prenatale) voorlichting, advisering en instructie aan ouders en beroepsopvoeders;
- opvoedingsondersteuning (onder andere Ouderkracht niveau 1 en 2);
- uitvoering rijksvaccinatieprogramma.

Maatschappelijk effect

- het bewaken, bevorderen en beschermen van de lichamelijke en psychische gezondheid en sociale ontwikkeling van jeugdigen in Drenthe;
- alle kinderen zijn in beeld;
- bij opvoeder(s) en jongeren staat het normaliseren van zorgen en vragen voorop en herstel van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid;
- effectieve samenwerking met maatschappelijke partners ten behoeve van het gezin/het kind op basis van één gezin, één regisseur, één plan.

2. Infectieziektenbestrijding

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD : ja

Infectieziektenbestrijding is gericht op het bestrijden van infectieziekten die een risico voor de volksgezondheid vormen, onder andere door het nemen van algemene preventieve maatregelen en het bestrijden van onder andere tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen, inclusief bron- en contactopsporing. Deze opsporing houdt een meldingsplicht in voor alle artsen aan de GGD. Hoewel infectieziekten door verschillende maatregelen steeds minder voorkomen in Nederland, blijft dreiging ervan aanwezig.

GGD Drenthe voert negen taken uit op het terrein van infectieziektenbestrijding:

1. surveillance;
2. taken in het kader van de meldingsplicht;
3. beleidsadvisering;
4. (primaire) preventie;
5. bron- en contactopsporing;
6. netwerk- en regiefunctie;
7. vangnetfunctie;
8. outbreak management;
9. onderzoek.

Om de verspreiding van infectieziekten (binnen Nederland) tegen te gaan, is uniforme en landelijke dekkende preventie en crisisaanpak van groot belang. Immers, infectieziekten houden bij de gemeentegrenzen niet op.

Maatschappelijk effect

- Opsporen, behandelen en voorkomen van infectieziekten.
- Beschermt de Drentse inwoners tegen externe bedreigingen en gezondheidsrisico's in hun omgeving.

3. Tuberculose bestrijding

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD : ja

De GGD heeft tot taak om tuberculose te voorkómen, bestrijden en op te sporen. Dit gebeurt preventief door screening en voorlichting. Als er personen worden gevonden met tuberculose of als er aanwijzingen van besmetting zijn, houdt de GGD zich bezig met behandeling, begeleiding, bronopsporing en contactonderzoek onder de personen die mogelijk besmet zijn. De screening van asielzoekers op tuberculose valt eveneens onder de taken van de GGD.

Voor tuberculose geldt een wettelijke aangifteplicht. Een arts die tuberculose vaststelt, moet dat melden bij de GGD. Door die aangifteplicht en door registratie van alle aangiften ontstaat een goed overzicht van besmettingshaarden en van het aantal patiënten per jaar en kan op elke melding adequaat worden gereageerd.

Maatschappelijk effect

Het beschermen van burgers tegen tuberculose en gezondheidsrisico's in de omgeving.

4. Technische hygiënezorg

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GD : ja

Technische hygiënezorg en toezicht op de kinderopvang en tatoeage- en piercingshops is wettelijk belegd bij de GGD. Voor tatoeage- en piercingshops is de GGD de vergunningverlener. Ook voert de GGD jaarlijks inspecties kinderopvang uit. Met deze controles, waarbij op hygiëne en veiligheid wordt gecontroleerd, tracht de GGD de overdracht van ziekten te voorkomen en de kans op ongevallen te beperken. Ook signaleert de GGD ongewenste situaties en adviseert gericht om de kans op besmetting zo klein mogelijk te houden. Waar nodig wordt actief voorlichting gegeven en worden vragen uit de bevolking beantwoord.

Maatschappelijk effect

- meer kennis over en zorg voor hygiëne met daardoor een kleinere kans op overdracht, uitbraak en verspreiding van infectieziekten en beperking van de kans op ongevallen;
- waarborging en monitoring van de kwaliteit van de kinderopvang;
- er is kennis en zorg voor een gezond en veilig opvang- en opgroei-klimaat voor een kwetsbare doelgroep (kinderen in een afhankelijkheidsrelatie die niet hun ouders betreft).

5. Medische Milieukunde

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD : ja

Medische Milieukunde houdt zich bezig met de invloed van het milieu op onze gezondheid. De leefomgeving, het milieu, beïnvloedt op allerlei manieren de gezondheid en kan daarbij nadelige effecten hebben op gezondheid en welbevinden. De werkzaamheden van de medisch milieukundige zorg omvatten onder ander het:

- signaleren van ongewenste situaties die schadelijk voor de gezondheid kunnen zijn;
- adviseren van de bevolking over risico's (inclusief gezondheidskundig advies over gevaarlijke stoffen);
- beantwoorden van vragen uit de bevolking en geven van voorlichting;
- verrichten van onderzoek;
- adviseren van gemeenten bij hun beleid op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening en vervoer.

Maatschappelijk effect

Het voorkomen van gezondheidsklachten als gevolg van bedreigingen vanuit de fysieke omgeving, inclusief straling. Bedreigingen worden zoveel mogelijk, veelal door andere organisaties, aan de bron aangepakt.

6. Seksuele gezondheid

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD : ja

Seksuele gezondheid is een staat van lichamelijk, emotioneel, geestelijk en maatschappelijk welbevinden met betrekking tot seksualiteit. Het is meer dan de afwezigheid van ziekte of gebrek en gaat vooral om een positieve, prettige en gewenste beleving van seksualiteit. Seksueel gedrag is schadelijk als het gedrag niet veilig, niet vrijwillig, niet prettig of niet gewenst is. Het bevorderen van seksuele gezondheid vraagt een integrale aanpak: beleid dat inspeelt op meerdere factoren die de seksuele gezondheid bevorderen. Beleid is dan gericht op zowel het individu als de omgeving. Dit vereist niet alleen maatregelen vanuit gezondheidsbeleid, maar ook op andere gebieden zoals onderwijs, handhaving of ruimtelijke ordening. De GGD heeft een rol in de preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa). Dit gebeurt zowel door opsporing en behandeling op soa-poli's als door (outreaching) seksualiteitshulpverlening en -voorlichting.

Maatschappelijk effect

- preventie, bestrijding en voorkomen van soa/hiv en het verbeteren van de seksuele gezondheid;
- samenwerking maakt het mogelijk de aanpak van seksuele gezondheidsproblemen te verbinden met andere relevante gezondheidsthema's en beleidsterreinen. Zo kan meer gezondheidswinst worden gehaald en helpen verbindingen tussen preventie, zorg en hulpverlening om problemen in een vroeg stadium te signaleren en schade en kosten te voorkomen.

7. Crisisorganisatie Rampenopvang GGD

Wettelijke taak: ja
Taak bij wet bij GGD : ja

Er zijn twee deelgebieden:

1. GGD Rampen opvangplan (GROP)

De GGD is voorbereid op haar taak binnen de geneeskundige hulpverlening en heeft hiertoe een GROP opgesteld. Het GROP omschrijft de aanpassing van de interne GGD-organisatie vanaf de ontvangst van een melding van een (dreigende) crisis tot aan de afronding van de GGD-inzet. Het GROP wordt zowel bij crisis, rampen als incidenten ingezet.

Maatschappelijk effect

Het creëren van een effectieve respons- en afstemmingsorganisatie voor taken van de GGD bij crises.

2. De Psychosociale Hulpverlening is te onderscheiden naar de:

- a. PSHOR (Psycho Sociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen). Dit wordt ingezet bij een ramp met slachtoffers en naasten. De GGD is zowel in de acute als in de nazorgfase wettelijk verantwoordelijk voor de coördinatie van de inhoudelijke uitvoering van de psychosociale hulpverlening.
- b. PSHi (Psycho Sociale Hulpverlening bij incidenten). Dit wordt onder leiding van een casusvoorzitter, conform afspraken uit het Drentse PSHi-protocol, ingezet bij incidenten met (kans op) maatschappelijke onrust.

Maatschappelijk effect

- adequate uitvoering van PSH door gecoördineerde psychosociale opvang en nazorg aan direct en indirect getroffen met als doel het natuurlijk psychisch herstelvermogen van slachtoffers van een ingrijpende gebeurtenis te bevorderen;
- het voorkomen/verminderen van maatschappelijke onrust en het voorkomen/verminderen van psychosociale gezondheidsklachten.

8. Openbare geestelijke Gezondheidszorg (vangnet en advies)

Wettelijke taak: ja*
Taak bij wet bij GGD : nee

De vangnetfunctie van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) richt zich op mensen die het op meerdere fronten tegelijk niet redden in de maatschappij zoals multi-probleem gezinnen, chronisch psychiatrische patiënten en daklozen. Binnen de OGGZ gaat het onder meer om het signaleren en bestrijden van risicofactoren en het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen. De GGD adviseert en functioneert als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis. Ook zet de GGD sociaal verpleegkundigen in die met een brede blik kijken naar cliënten en gespecialiseerd zijn in woningvervuiling.

Maatschappelijk effect

- vroegtijdige signalering;
- sluitende en efficiënte aanpak en effectieve ketensamenwerking;
- voorkomen van dak- en thuisloosheid;
- voorkomen (woon)overlast.

* OGGZ komt als begrip niet meer terug in de Wmo 2015

9. Epidemiologie

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD : deels*

Epidemiologie richt zich op het uitvoeren van diverse gezondheidsonderzoeken onder inwoners in Drenthe. Op deze wijze wordt de gezondheid van de inwoners van Drenthe in kaart gebracht. Deze inzichten zijn de basis voor het (gemeentelijk) gezondheidsbeleid en maken duidelijk welke bevolkingsgroepen de grootste risico's lopen en de grootste gezondheidsproblemen hebben. Epidemiologie evalueert tevens gezondheidsprogramma's en ondersteunt de uitvoerende afdelingen van de GGD. Op basis van gegevens uit onderzoeken worden gemeenten en partnerorganisaties geadviseerd.

Maatschappelijk effect

Het bieden van een gefundeerde basis voor beleid, dat gericht is op bescherming, bewaking en bevordering van gezondheid, ook in geval van rampen.

10. Gezondheidsbevordering

Wettelijke taak: ja

Taak bij wet bij GGD : deels*

De Wet Publieke Gezondheid geeft aan dat gemeenten primair verantwoordelijk zijn voor de algemene bevorderingstaken en gezondheidsbevordering. Tevens dient de GGD te beschikken over deskundigen op dit gebied. Met gezondheidsbevordering wordt bijgedragen aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's. De invulling van gezondheidsbevordering wordt overgelaten aan de beleidsvrijheid van gemeenten. GGD Drenthe richt haar dienstverlening primair op advisering en bemiddeling en geeft inzicht in de preventiestructuren.

Maatschappelijk effect

- het bevorderen en behouden van gedragsverandering bij burgers ten aanzien een gezonde leefstijl met als resultaat gezondheidswinst en reductie in zorg- en maatschappelijke kosten;
- het bevorderen en faciliteren van samenwerkingsverbanden/netwerken.

* Voor meer informatie: zie het overzicht op de eerste pagina.